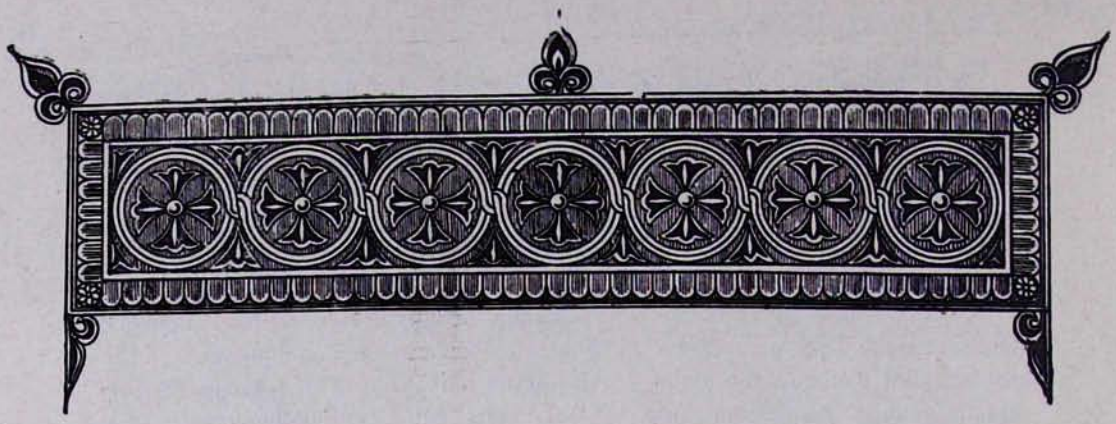

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿԸ ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԹԵՄԻՆ ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Սիրելի Սրբական,

Խոր գոհունակությամբ ողջունեցինք Ձեր ժամանումը Մայր Աթոռ, ուղեկցութեամբ Արժ. Տ. Մամբրէ քահանայ Գուլուեանի, ատենապետը տիրախնամ թեմիդ Թեմական Խորհրդի և յարգարժան տիար դատաւոր Ճան Նաճարեանի, ատենապետը թեմիդ Միութեան Յանձնաժողովի:

Այստեղ երկու նիստերու ընթացքին, լսեցինք Ձեր շահեկան վեկուցումը և մանրամասն տեղեկութիւնները ի մասին Միութեան Յանձնաժողովի գործունէութեան վերջին տարիներու շրջանին, կեանքի կոչելու համար Միացեալ Նահանգաց հայ եկեղեցիներու և համայնքներու միութեան ծրագիրը, որ իրապէս ըղձալի կը դառնայ հետզհետէ մեր բոլորիս և յատկապէս ամերիկահայ երիտասարդ սերունդի համար:

Ունկնդրելով Ձեզ և աւելի հանգամանօրէն տեղեակ դառնալով միութեան հարցի բոլոր երեսներուն և պատրաստուած «Ուղեգիծ»-ի հետ կապուած Ձեր և Ձեր ուղեկիցներու տուած լրացուցիչ բացատրութիւններուն, Մենք եկանք որոշ եզրակացութիւններու, զոր ներկայացուցինք Ձեզի Մեր հանդիպումներու վերջաւորութեան, եզրակացութիւններ՝ զոր նաև այս Մեր գրութեամբ կը յանձնենք Ձեր ուշադրութեան:

1. Մենք վերստին կ'ողջունենք Միացեալ Նահանգաց հայ եկեղեցեաց միութիւնը վերահաստատելու բարի գաղափարը, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի իրաւասութեան և օրհնութեան ներքև, այնպէս ինչպէս այն իբրև թեմական կազմակերպութիւն ստեղծուած էր անցեալ դարու վերջերուն, երջանկայիշատակ Տ. Տ. Խրիմեան Հայրիկ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կոնդակով և գոյատևած մինչև 1957 թուականը:

2. Կ'ողջունենք նաև երկու Յանձնաժողովներու ջանքերը, իրականացնելու համար սպասուած միութիւնը, մաղթելով որ սկսուած գործը շարունակեն և հասցնեն իր լրումին, մեր եկեղեցւոյ կարգ ու կանոնաց համաձայն:

3. Սոյն Մեր գրութեամբ կը հաստատենք պատրաստուած «Ուղեգիծ»-ի մասին Մեր 14 յուլիս 1982 թուակիր նամակը, որ կ'արտայայտէր Մեր մտածումը և յորդորը ուղղեալ Ձերդ Սրբազնութեան և Ձեր միջոցաւ պատուարժան Թեմական Խորհուրդին, Միութեան երկու Յանձնաժողովներուն և թեմիդ եկեղեցական համայնքներուն:

4. Այսու անգամ մը ևս կը յայտնենք Մեր մտածումը, թէ միութիւնը կարելի է իրագործել երկու ճանապարհաւ՝ կամ Ս. Էջմիածնի և Տանն Կիլիկիոյ Աթոռներու համաձայնութեամբ և կամ ձեր երկրի մէջ տեղական մակարդակի վրայ, երկու կողմերու խորհրդակցութեամբ:

Եթէ ի նկատի ունենանք առաջին ճանապարհը, պէտք է սպասել որ նախ երկու Աթոռներու միջև համաձայնութիւնը գոյանայ: Իսկ եթէ ի նկատի ունենանք երկրորդ ճանապարհը, միութիւնը կարելի է կատարել տեղական մակարդակի վրայ, սակայն այդ պարագային յետագայ բոլոր փաստաթուղթերէն և ապագայ միացեալ թեմի կանոնագրութենէն դուրս թողելով Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին հետ առնչուող բոլոր յօդուածները և նախատեսումները: Որովհետև, Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի և Միաբանութեան հետ առնչուող պարագաներ նախատեսել, պիտի նշանակէ միութեան հարցը տեղական մակարդակէն փոխադրել Աթոռներու յարաբերութեանց մակարդակին, այլ խօսքով՝ պիտի նշանակէ հարցի լուծումը տանիլ վերոյիշեալ առաջին ճանապարհի մակարդակի վրայ, այսինքն սպասել, որ նախ Աթոռներու միջև համաձայնութիւն մը գոյանայ միութեան նկատմամբ:

Մէկ բան անհրաժեշտ է յստակ և օրինական ձևով հասկնալ՝ ինչքան ժամանամ Տանն Կիլիկիոյ Աթոռը կը մերժէ Ս. Էջմիածնի կաթողիկոսը ճանչնալ իբրև Ընդհանրական Հայրապետը և Գլուխը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, ինչքան ժամանակ ան կը մնայ 1964-էն սկսեալ իր որդեգրած՝ մեր Աթոռներու «հաւասարաւորութեան» տեսակէտին վրայ, ինչքան ժամանակ կը մերժէ ընդունիլ գրատուած թեմերը Ս. Էջմիածնին վերադարձնելու սկզբունքը, բնականօրէն ոչ Մայր Աթոռս և ոչ ալ Մայր Աթոռիս իրաւասութեան ներքև գտնուող թեմական իշխանութիւն մը պաշտօնեապէս որևէ ձևով չեն կրնար առնչութիւններ ունենալ Անթիլիասի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի և անոր Միաբանութեան հետ:

Ահա թէ ինչու Մենք, իբրև Ձեր Հայրապետը և վերին պատասխանատուն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ նուիրապետական կարգ ու կանոնի պահպանման և գործադրման, Ձեր ամենալուրջ ուշադրութեան կը յանձնենք այս օրինական պարագաները և կ'ակնկալենք որ ի նկատի ունենանք Մեր 14 յուլիս 1982 թուակիր և սոյն Մեր գրութեանց յորդորները:

Այս առթիւ կը կրկնենք Մեր առաջադրանքը որ Մեր 14 յուլիս և սոյն 6 սեպտեմբեր թուակիր նամակներու պատճէնները հաճիք ուղարկել թեմիդ բոլոր եկեղեցական համայնքներուն ի գիտութիւն:

5. Ինչպէս կը նկատէք «Ուղեգիծ»-ի մասին Մեր կեցուածքը զուտ սկզբունքային է և օրինական, և Մենք առանձնապէս առարկութիւններ չունինք «Ուղեգիծ»-ի միւս տրամադրութիւններուն նկատմամբ, զանոնք նկատելով հնարաւոր հիմք Ձեր բանակցութեանց և յետագայ միջոցառումներու ըստ Ձեր հայեցողութեան, ի խնդիր միութեան իրականացման:

6. Մեր օրինական այս ճշդումներով և յորդորներով, համոզուած ենք թէ ոչ միայն օգնած պիտի ըլլանք Թեմական Խորհուրդիդ և Միութեան Յանձնաժո-

ղովներու յետագայ աշխատանքներուն, այլև նպաստած պիտի ըլլանք որ ըղձալի միութիւնը հաստատուի կանոնական ուղիղ և ամուր հիմքերու վրայ, կերծ ապագայ բարդութիւններէ և շփոթ կացութիւններէ:

Սիրելի Սրբազան Եղբայր, տարէք Ձեզի հետ Աստուծոյ օրհնութիւնը Միածնաէջ Մայր Տաճարէն և Մեր ջերմագին բարի մաղթանքները ձեր բոլոր գործակիցներուն և ամերիկահայ համայն հաւատացեալ ժողովուրդին:

Սիրով ի Քրիստոս՝

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
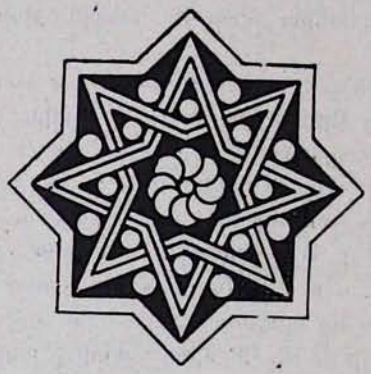
6 սեպտեմբեր
1982 թ.
Մայր Աթոռ